

Ortaokul Ö?rencileri için Matemati?e Yönelik Tutum Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Ortaokul Ö?rencileri için Matemati?e Yönelik Tutum Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=28440>

Özet

Ortaokul Ö?rencileri için Matemati?e Yönelik Tutum Ölçe?i, **matematik dersine** ili?kin ö?rencilerin duygusal e?ilimlerini ölçmek amacıyla geli?tirilmis bir uyarlama çal??masıdır. Özgür ?en tarafından 2019 y?l?nda Türkçe'ye uyarlanan bu ölçek, ortaokul düzeyindeki ö?rencilerin matematiksel öz benliklerini, matemati?in algılanan kullan??lı??n? ve matematik dersine yönelik ilgilerini de?erlendirmeyi hedefler. Yapılan istatistiksel analizler sonucunda, ölçe?in 18 maddeden ve orijinal yap?sıyla tutarlı üç faktörden olu?tu?u kan?atlanmıştır. Bu çal??ma, ölçe?in Türk kültüründe geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı olarak kullanılabilece?ini göstermektedir.

Ölçek, be?li Likert derecelendirme sistemi kullanılarak yan?lanmaktadır ve psikometrik özellikleri yüksek düzeyde iç tutarlılık sergilemektedir. Bu ölçek, e?itim ara?tırmacılar? ve uygulayıcılar? için ö?rencilerin **matemati?e yönelik tutumları**n? derinlemesine inceleme fırsat? sunar.

Anahtar Kelimeler

Matemati?e Yönelik Tutum, Ortaokul Ö?rencileri, Faktör Analizi, Ölçek Uyarlama, Öz Benlik, Güvenirlik, Geçerlik, Matematik E?itimi

Yazarlar

Özgür ?en

Amaç

Ortaokul Ö?rencileri için Matemati?e Yönelik Tutum Ölçe?i (OÖMTÖ), ortaokul düzeyinde ö?renim görmekte olan ö?rencilerin matematik dersine kar?? geli?tirdikleri duygusal, bili?sel ve davran??sal e?ilimleri, yani **tutumları**, güvenilir ve geçerli bir ?ekilde ölçmek amacıyla uyarlanmıştır.

Ölçe?in temel amacı, ö?rencilerin matematik ö?renimine kar?? motivasyonları, öz yeterlilik inançları ve dersin günlük yaşamdaki önemine dair algıları belirlemektir. Bu veriler, e?itimcilerin ve politika yapıcıların matematik ö?retim yöntemlerini ve müfredatın ö?rencilerin ihtiyaçlarına göre optimize etmelerine yardımcı olmak için kritik öneme sahiptir.

Yapı

OÖMTÖ, ö?rencilerin matemati?e yönelik tutumları çok boyutlu bir yapı içinde ele almaktadır. Ölçek, toplam 18 madde ile ölçülen, özgün yap?sıyla tutarlı üç temel faktörden olmaktadır. Bu faktörler, tutumun farklı veçhelerini temsil eder:

Öz Benlik (7 madde): Ö?rencilerin matematiksel yeteneklerine ve ba?arı? olma kapasitelerine

dair inançlar?n? ifade eden **matematik öz yeterlili?i** boyutunu ölçer.

Matematik'in Algılanan Kullanılması (5 madde): Ö?rencilerin matemati?in okul d???ndaki ya?amda, kariyerde veya di?er derslerde ne kadar önemli ve faydalı oldu?unu algılama derecesini ölçer.

?lgi (6 madde): Ö?rencilerin matematik dersine veya matematiksel aktivitelere kar?? duyduklar? merak, heyecan ve genel pozitif duygusal tepkileri de?erlendirir.

Geçerlik

Ölçe?in yapı geçerlili?i, hem Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) hem de Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) uygulanarak titizlikle incelenmiştir. Analizler başlangıçta yer alan 1 maddenin ç?karılması ve ölçe?in Türkçe uyarlamasının 18 maddede sabitlenmesine yol açmıştır. DFA sonuçları, oluşturulan 3 faktörlü modelin (Öz benlik, Matematik'in algılanan kullanılması, ?lgi) literatürde beklenen uyum indekslerini sağladığını göstermiştir.

Bu sonuçlar, ölçe?in teorik olarak öngörülen üç boyutlu yapıyı Türk kültüründeki ortaokul ö?rencileri örnekleminde başarıyla bir şekilde temsil ettiğini ve **yapı geçerliliğinin** sağlandığını kanıtlamaktadır. Ölçe?in faktör yapısı, orijinal yapıyla yüksek düzeyde tutarlılık göstermektedir.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenilirlik analizleri, iç tutarlılık katsayısı olan Cronbach Alfa ile hesaplanmıştır. Elde edilen değerler, ölçe?in yüksek düzeyde güvenilir bir araç oldu?unu ortaya koymaktadır.

Ölçe?in **tamamı** için hesaplanan Cronbach Alfa iç tutarlılık katsayısı **.91** olarak bulunmuştur. Bu değer, ölçe?in maddelerinin tutarlı bir şekilde aynı yapıyı ölçtü?ünü gösteren mükemmel bir sonuçtur.

Ölçe?in alt boyutları için hesaplanan Cronbach Alfa katsayıları ise sırasıyla şöyledir:

Öz Benlik: .89

Matematik'in Algılanan Kullanılması: .87

?lgi: .89

Alt boyut katsayılarının da .87 ve üzeri olması, her bir faktörün kendi içinde yüksek düzeyde tutarlılığa sahip oldu?unu ve bu nedenle güvenilir bir şekilde kullanılabileceğini teyit etmektedir.

Faktör Analizi

Uyarlama çalışmasıında, ölçe?in kültürel ve dilsel uygunlu?unu sağlamak amacıyla hem keşfedici hem de doğrulayıcı faktör analizi yöntemleri kullanılmıştır. AFA, veri setindeki faktör yapısını keşfetmek için uygulanmıştır; DFA ise elde edilen 3 faktörlü yapının (öz benlik, matemati?in

algılanan kullanımları, ilgi) teorik modeller ne kadar uyumlu olduğunu test etmek için kullanılmı?tır.

Yapılan analizler neticesinde, orijinal ölçekten 1 madde çıkarılarak Türkçe versiyonu 18 maddeye indirilmiştir. Bu 18 madde, beklenen 3 faktör altında toplanmış ve faktör yükleri kabul edilebilir düzeyde bulunmuştur. DFA sonuçları (uyum indeksleri), bu 3 faktörlü modelin yapısal olarak geçerli ve güçlü olduğunu doğrulamıştır. Bu faktör yapısı, öğrencilerin **matemati?e yönelik tutumları**na de?erlendirilmesinde sağlam bir temel sunmaktadır.

Araç

Test Çe?idi: Uyarlama (Adaptasyon)

Format: Kağıt-kalem uygulaması için tasarlanmış, çok boyutlu tutum ölçe?i.

Derecelendirme: 5'li Likert Ölçe?i (Kesinlikle Katılmıyorum'dan Kesinlikle Katılıyorum'a kadar uzanan derecelendirme).

Mevcut Diller: Türkçe (Uyarlama çalışması)

Popülasyon Grubu: Ortaokul Ö?rencileri

Ya? Grubu: Ortaokul seviyesindeki öğrencilerin yaş aralığı (Genellikle 10-14 yaş).

Popülasyon Detayları: Türkiye'de öğrenim gören ortaokul öğrencileri üzerinde geçerlik ve güvenirlik çalışması yapılmıştır.

Test Metodolojisi: Psikometrik açıdan güçlü bir yapıya sahip olan ölçek, Cronbach Alfa iç tutarlılık katsayısı ve Faktör Analizi yöntemleriyle test edilmiştir.

Anahtar Kelimeler

Özgür ?en, Tutum Ölçe?i, Matematik Tutumu, Öz Benlik, Kullanımlık Algısı, ?ç Tutarlılık, Uyarlama Çalışması, Eğitim Psikolojisi

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Özgür ?en

Yazar ORCID Tanımlayıcı: Sa?lanmamıştır.

Ba?lı Kurulu? E-posta Adresleri: senozgur@yahoo.com

Yaz??ma Adresi: Sa?lanmam??t?r.

??zinler, Ücret ve Test Y?I?

Test Y?I?: 2019 (Uyarlama çal??mas?n?n yay?n y?I?).

??zinler ve Ücret: Ölçe?in kullan?m? için sorumlu yazar Özgür ?en ile ileti?ime geçilmesi önerilir. Ticari olmayan, akademik ara?t?rmalar için kullan?m genellikle yazardan izin al?nmas? ?art?na ba?l?d?r.

Kaynaklar

?en, Ö. (2019). Ortaokul Ö?rencileri için Matemati?e Yönelik Tutum Ölçe?ini Türkçe'ye uyarlama çal??mas?. *Uluslararası Sosyal ve E?itim Bilimleri Dergisi*, 6(11), 62-74. doi:10.20860/ijoses.486630

Ortaokul Ö?rencileri için Matemati?e Yönelik Tutum Ölçe?i Maddeleri

Ölçek, toplam 18 maddeden ve üç alt boyuttan olu?maktadır. Maddeler 5'li Likert format?nda (Kesinlikle Kat?lm?yorum'dan Kesinlikle Kat?l?yorum'a) derecelendirilmektedir.

Alt Boyutlar ve Madde Say?lar?:

Öz benlik (7 madde)

Matemati?in alg?lanan kullan??l?l??? (5 madde)

?lgi (6 madde)

Ölçek maddelerinin tam metni bu kaynakta sa?lanmam??t?r. Orijinal çal??man?n PDF dosyas? a?a??da yer almaktadır:

Ölçe?in orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: [ortaokul-ogrencileri-icin-matematige-yonelik-tutum-olcegi-toad.pdf](https://www.arabpsychology.com/ortaokul-ogrencileri-icin-matematige-yonelik-tutum-olcegi-toad.pdf)